

DRAUGAS

Kas pasirašys prieštaringas sutartis su „Williams“?

Vilnius, spalio 26 d. (BNS) — Lietuvos derybininkų su JAV bendrove „Williams International“ vadovas, ministras Sigitas Kaktys teigia, kad dar nenuspręsta, kas Lietuvos vyriausybės vardu pasirašys sutartis.

Antradienį išplatintame pranešime ministras paneigia dienraščio „Respublika“ jam priskiriamus žodžius, kad sutartis pasirašys užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas. „Šiuo metu sutarties pasirašymo klausimas yra atviras. Kai bus suderinti šalių interesai, šį klausimą svarstys vyriausybė. Posėdyje bus priimtas nutarimas, kuriuo vienas ministrų bus išpareigotas pasirašyti sutartį su „Williams“, sakoma S. Kackio pranešime.

Ministras pabrėžia, jog kol kas yra įgaliojimas sutartis tik paruošti. Praėjusį penktadienį Lietuvos atstovai paruošė pasirašymui dvi — Akcininkų ir Valdymo — sutartis. Trečioji — Investicijų sutartis, pasak S. Kackio, turėtų būti paruošta ne anksčiau trečiaadienio.

Premjeras ketina stabdyti sutarčių pasirašymą

Istatymai numato, kad visiems trijų sutarčių su JAV verslove projektams turi pritariti vyriausybė, net jeigu ne visos jos bus paruoštos pasirašymui. Tik tada būtų galima pasirašyti sutartis su „Williams“. Tai planuojama padaryti šį penktadienį.

Rolandas Paksas ketina neįtraukti į trečiaadienio ministrų kabineto darbotvarkę net penkiolika ministro S. Kackio parengtų vyriausybės nutarimų projektų svarstymo.

Premjeras turi teisę spręsti, kokie klausimai bus svarstomi vyriausybės posėdyje.

Savo ruožtu, siekdamas užbėgti premjerui už akių, S. Kaktys, vadovaujantis deryboms su „Williams“, pirmadienio vakarą surengė sutarties pasirašymui pritariančių ministrų pasitarimą. Pasak „Respublikos“, ministras svarstė, kaip išvengti galimų premjero veiksmų.

Premjero atstovas spaudai Jonas Čekuolis sako, kad Rolandui Paksui nebuvo pranešta apie pasitarimą, tuo tarpu S. Kaktys žurnalistams

Seimo pirmininkas raginamas išvesti valstybę iš krizės

Vilnius, spalio 26 d. (BNS) — Centro sąjungos vadovas Romualdas Ozolas antradienį kreipėsi į Seimo pirmininką Vytautą Landsbergį, ragindamas jį „pabudinti iš blogo sapno“ dėl „Mazeikių naftos“ pardavimo JAV bendrovei „Williams International“.

Antradienį spaudos konferencijoje Seimo pirmininko pavaduotojas R. Ozolas teigė, kad „tampa dėl Williams' yra pasiekusi aukščiausią laipsnį“. Pasak centrinių „Williams“ vadovus John Bumgarner laiške Seimo pirmininkui „išsityčiojo iš jo“ ir „toliau be kompromisų siekia milijardų iš Lietuvos“. Anot R. Ozolo, „šešėlinis premjeras kviečia jį remiančius ministrus neutralizuoti premjerą“, užsienio ekonomikos žinovai spėja eko-

nomikos žinovai spėja eko-

Vyriausybė privalo svarstyti bet kuri klausimą

Vyriausybės narių balsų dauguma į kabineto darbotvarkę gali būti įtrauktas bet koks klausimas, teigia buvęs vyriausybės kancleris Kęstutis Čilinskas.

Pasak jo, vyriausybė, kaip kolegialus organas, gali įpareigoti premjerą, nors premjeras turi viršenybę prieš pavienių ministrus.

K. Čilinsko teigimu, paprastai įvairūs klausimai į vyriausybės posėdžio darbotvarkę patenka per daugybę grandžių. Galutinė tokia grandis yra vyriausybės kancleris, kuris teikia išvadą dėl darbotvarkės premjerui. Tačiau, pasak K. Čilinsko, dažnai ministrai prieš posėdį ar net jam prasidėjus siūlo įrašyti į darbotvarkę naują punktą.

Premjero Gedimino Vagnoriaus vyriausybės kancleris dirbusio K. Čilinsko teigimu, kad klausimas būtų įtrauktas į ministro kabineto posėdžio darbotvarkę, pakanka paprastos daugumos ministrų balsų.

„Vyriausybė yra operatyvi sprendžiamoji institucija, todėl nemanau, kad įmanoma, jog dėl procedūrinių ar biurokratinių kliūčių galėtų būti sužlugdytas valstybinis svarbos klausimo sprendimas“, sakė K. Čilinskas.

Sutarčių su „Williams“ vėl atidedamos

Vyriausybės ir „Williams International“ sutartys nebus pasirašytos spalio 29 dieną, kaip šalis buvo numatęs, antradienį spaudos konferencijoje pranešė Sigitas Kaktys.

Pasak jo, pasirašymas atidedamas, nes vyriausybės nariai fiziškai nespės apsvaistinti visus reikiamus dokumentus.

Be to, prieš tris dienas iki sutarčių pasirašymo turi būti sušauktas „Mazeikių naftos“ valdybos posėdis bei sutvarkyti dokumentai dėl 300 mln. litų vyriausybės paskolos „Mazeikių naftai“.

S. Kaktys pabrėžė, kad deryboms su „Williams“ bus tęsimos, o apie sutarčių pasirašymo atidėjimą jau informuotas „Williams International“ prezidentas John Bumgarner, kuris penktadienį ketino atvykti į Lietuvą.

Seimo pirmininkas raginamas išvesti valstybę iš krizės

Vilnius, spalio 26 d. (BNS) — Centro sąjungos vadovas Romualdas Ozolas antradienį kreipėsi į Seimo pirmininką Vytautą Landsbergį, ragindamas jį „pabudinti iš blogo sapno“ dėl „Mazeikių naftos“ pardavimo JAV bendrovei „Williams International“.

Antradienį spaudos konferencijoje Seimo pirmininko pavaduotojas R. Ozolas teigė, kad „tampa dėl Williams' yra pasiekusi aukščiausią laipsnį“. Pasak centrinių „Williams“ vadovus John Bumgarner laiške Seimo pirmininkui „išsityčiojo iš jo“ ir „toliau be kompromisų siekia milijardų iš Lietuvos“. Anot R. Ozolo, „šešėlinis premjeras kviečia jį remiančius ministrus neutralizuoti premjerą“, užsienio ekonomikos žinovai spėja eko-

Nuotr.: Ministras pirmininkas Rolandas Paksas (kairėje), susitikęs su Pasaulio banko atstovais Lietuvoje, patarė svarbiausias Lietuvos finansines problemas, jų sprendimo galimybes. (Elta)

Iškilo grėsmė Lietuvos ir Pasaulio banko sutartims

Vilnius, spalio 26 d. (Elta) — Tarptautiniam valiutos fondui (TVF) atsisakius pasirašyti sutartį su Lietuvos vyriausybe, gali kilti grėsmė ir Pasaulio banko sutarties pasirašymui.

„Nors teoriškai šie klausimai nėra siejami, tačiau praktiškai mes savo veiksmus deriname“, pripažino Pasaulio banko atstovas Lietuvoje Mantas Nocius po susitikimo su premjeru Rolandu Paksu.

Lietuvos vyriausybė nori pasirašyti susitarimą su Pasaulio banku dėl vadinamosios struktūrinio sureguliuojamo paskolos, kuri būtų naudojama energetikos, „Sodros“ ir kitų ūkio šakų problemoms spręsti.

Pasak premjero atstovo spaudai Jono Čekuolio, premjero pasiūlymu vykusiame susitikime su Pasaulio banko atstovais buvo aptartos trys svarbiausios problemos, kurių neišsprendus, Lietuvą užgrūntų nemaži finansiniai sunkumai. Viena jų — indelių grąžinimas, antra — nespren-

džiamos elektros ūkio problemos bei trečia — Lietuvos įsipareigojimai „Mazeikių naftai“.

Pasaulio banko žinovai teigė nereikalavę visiškai atsisakyti indelių grąžinimo, tačiau siūlė laikinai to atsakyti. Kalbant apie energetiką, vyriausybės vadovai priminta, jog nesprenžiant elektros energijos problemų, jos taip pat sunkia našta užguls biudžetą.

Pasaulio bankas taip pat pritarė TVF nuostatavimams,

Naujoji sąjunga rengia žygį prieš „Williams“

Vilnius, spalio 26 d. (BNS) — Naujoji sąjunga ragina valdanciąją daugumą „atsikvošėti“ dėl sutarčių su „Williams International“ ir jų pasirašymo išvakarėse rengia maršą per Lietuvą „Vilties karavanas: „Williams — ne!“

Antradienį spaudos konferencijoje Naujosios sąjungos (NS, socialliberalų) vadovas, advokatas Artūras Paulauskas teigė, kad derybų dėl

„Mazeikių naftos“ gali pagilinti finansines problemas. Tačiau, pasak M. Nocius, Pasaulio bankas nėra susipažinęs su sutarčių tekstais ir gali remtis tik žiniasklaidos pranešimais. „Jeigu finansiniai įsipareigojimai iš tiesų tokie, kaip rašoma spaudoje, tai dar labiau apsunkins biudžetą ir gali sukelti naujų socialinių problemų“, kalbėjo M. Nocius.

Pasaulio banko atstovų teigimu, Lietuvai būtina pasirašyti sutartį su TVF, nes ji taptų palankiu ženklu pasaulio finansinėms rinkoms.

Naujoji sąjunga rengia žygį prieš „Williams“

„Mazeikių naftos“ privatizavimo istorijoje esama pagrindo iškeiti baudžiamąją bylą dėl žalos valstybei padarymo. Jis neįvardijo, kokiems konkrečioms asmenims ši byla galėtų būti keliamą.

Pasak A. Paulausko, NS siekia, kad valdancioji dauguma suprastų daranti „didelį nusikaltimą ir prabustų jų sąžinę“.

Sutarčių su „Williams“ pasirašymo išvakarėse, ketvirtadienį, Naujoji sąjunga rengia autotransporto kolonos žygį iš Mazeikių į Vilnių.

Žygio metu visoje Lietuvoje socialliberalai kviečia sustabdyti transporto priemones ir išreikšti protestą prieš „Mazeikių naftos“ pardavimą vienos minutės trukmės garso signalais.

Prašyme, kuris įteiktas prezidentui, vyriausybei, derybų grupės vadovui ministrui Sigitui Kackiui ir generaliniam prokurorui, socialliberalai reikalauja „nepasirašyti sutarties su „Williams“, jeigu visos atsakomybės už pasekmes neprisiims pats investuotojas“. NS taip pat reikalauja atšaukti visus susitarimus su „Williams“, priimtus įstatymus ir jų pataisas ir skelbti konkursą dėl „Mazeikių naftos“ privatizavimo.

* Nepriklausomai nuo sutarties su „Williams“, „Mazeikių naftai“ reikia mažiausiai 75 mln. dolerių. Būtingas terminalui visiškai užbaigti trūksta 30 mln. dol. Dar 45 mln. dol. apyvartinių lėšų įmonei reikia iš anksto apmokėti už naftą. Tokius skaičius „Mazeikių naftos“ akcinės bendrovės vadovybė pateikė Seimo kancleriui Jurgiui Ruzmai. Tarp kitų kapitalo trūkumo priežastį įmonės vadovybė nurodo dar 136 mln. litų sumą, susidariusią dėl pretenzijų, gautų iš Būtingės terminalo statytojų, dėl prastovų,

Kanada padės Lietuvai išsivirtinti pasaulyje

Vilnius, spalio 26 d. (BNS) — Kanadoje viešintis prezidentas Valdas Adamkus užsitikrino šios valstybės paramą Lietuvos siekiams tapti NATO nare.

Lietuvos ambasadorius Kanadoje Alfonsas Eidintas sako, kad susitikime su V. Adamkumi Kanados premjeras Jean Chretien užtikrino esąs NATO plėtros rėmėjas.

Lietuvos prezidentas ir Kanados premjeras apsvaistė dvišalius santykius, techninę Kanados paramą, Lietuvai siekiant narystės Pasaulio prekybos organizacijoje (PPO), bendradarbiavimą gynybos srityje.

V. Adamkus padėkojo už kanadiečių pagalbą, mokant Lietuvos karininkus kalbų, taikos palaikymo operacijų, taip pat paramą bendram Lietuvos ir Lenkijos batalionui LITPOLBAT.

Kanadoje jau stažavosi 50 dar mokosi daugiau nei 50 Krašto apsaugos ir Užsienio reikalų ministerijų pareigūnų. Išreiškęs pageidavimą plėsti ekonominius ryšius, V. Adam-

kus paprašė į Lietuvą atsiusti antrąją Kanados prekybos delegaciją. Pirmą kartą tokia delegacija lankėsi pernai lapkritį. Tuomet Kanados verslininkai susitiko su Lietuvos bankininkais, verslo organizacijų atstovais, lankėsi Ignalinos atominėje jėgainėje.

V. Adamkus taip pat išreiškė susidomėjimą Kanados pakrančių apsaugos patirtimi, nes, pasak ambasadoriaus A. Eidinto, transatlantiniai ryšiai skatina ir neigiamus dalykus — kontrabandą, nelegalią migraciją.

Pirmadienį prezidentas dar susitiko su Kanados užsienio reikalų ir gynybos ministrais bei Bendruomenių rūmuose įkurta Draugystės su Baltijos valstybėmis parlamentary grupės nariais.

Pirmadienį prasidėjęs V. Adamkaus vizitas yra pirmas oficialus Lietuvos vadovo apsilankymas dvišalių santykių istorijoje. Viešnagė pavadines „aukšto lygio“, ambasadorius A. Eidintas teigė, kad Kanada yra labai palanki Lietuvai.

JAV gamtosaugininkai padės rūpintis Lietuvos upių vandenvala

Nuotr.: JAV Aplinkos apsaugos agentūros 5-ojo regiono vadovas Francis Lyons (kairėje) su Lietuvos aplinkos ministru Daniumi Lygiu po sutarties pasirašymo. (Elta)

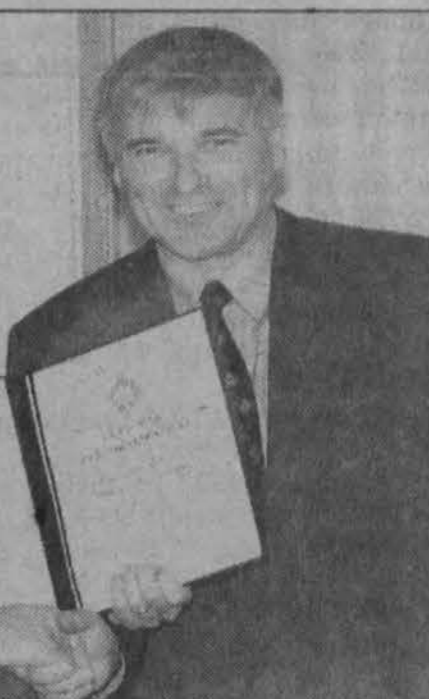
Vilnius-Čikaga, spalio 25 d. (Elta) — JAV Aplinkos apsaugos agentūros Penktojo regiono specialistai pagal Baltijos jūros-Didžiųjų ežerų bendradarbiavimo programą rengiamiems Nemuno ir Šešupės upių baseinų vandenvalos ir kitokiems aplinkosauginiams projektams numato paskirti apie 5 mln. litų.

Panašius aplinkosauginius projektus amerikiečiai padės rengti ir Latvijoje, Estijoje bei Karaliaučiaus srityje.

Pagal kitą programą amerikiečiai padės įkurti regioninį kairių aplinkos apsaugos mokymo centrą Nemenčinės kairių tobulinimo centre. JAV gamtosaugos žinovai konsultuos savo kolegas lietuvius, kaip geriau panaudoti buvusias sovietines karines teritorijas, išvalyti nuo dirvožemį blogų skolų ir valdymo mokesčio atidėjimų.

* „Deja, pirmiausia, ką teks padaryti sugrįžus — priimti ministro pirmininko ir jo vyriausybės atsistatydinimą“, pirmadienį spaudos konferencijoje apgailestaudamas pareiškė Kanadoje viešintis Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus. (Elta)

JAV gamtosaugininkai padės rūpintis Lietuvos upių vandenvala

Nuotr.: JAV Aplinkos apsaugos agentūros 5-ojo regiono vadovas Francis Lyons (kairėje) su Lietuvos aplinkos ministru Daniumi Lygiu po sutarties pasirašymo. (Elta)

užteršusių kenksmingų aplinkai ir žmogaus sveikatai cheminių medžiagų.

Šie ir kiti tolesnio dvišalio bendradarbiavimo klausimai pirmadienį buvo aptarti aplinkos ministro Daniaus Lygio susitikime su į Lietuvą atvykusiu JAV aplinkos apsaugos agentūros 5-ojo regiono administratoriumi Francis Lyons ir kitais aukštais šios agentūros pareigūnais.

F. Lyons — pirmasis šiemet pavasarį paskirtas administratorius po dabartinio Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus išėjimo. JAV Aplinkos apsaugos agentūros Vidurio vakarų 5-asis regionas, vadovaujant V. Adamkui, 1992 m. pasirašė sutartį su Lietuvos aplinkosaugos institucijomis dėl pagalbos Lietuvai aplinkos apsaugos srityje. Dabar amerikiečiai taip pat siūlo bendradarbiauti informacijos valdymo, aplinkos kokybės užtikrinimo klausimais.

KALENDORIUS

Spalis 27 d.: Frumentas, Gedėnis, Ilutė, Ramojus, Taurinė, Vincentas (Vincas).

Spalis 28 d.: Šv. Simonas ir Judas (Tadas), apaštalai; Almonė, Gaudrimas, Vikis.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

PASIKEITIMAI „SKAUTŲ AIDE“

„Skautų aidą“ ilgametis techninis redaktorius ir pastaruju metu redaktorius v.s. Vladas Vijeikis šią vasarą išėjo pensijon. Birželio mėn. „Skautų aidas“ buvo paskutinė jo redaguota laida. „Skautų aidas“ liko be redaktoriaus ir spaustuvės. Truko keli mėnesiai kol buvo rasti asmenys sutikę įsipareigoti šiam svarbiu darbu, bet dabar „Skautų aidą“ tęstinumas vėl užtikrintas. Džiugu pranešti šio svarbaus Lietuvos Skautų sąjungai žurnalo tęstinumui įsipareigojusius asmenis:

redaktorė — v.s. Alė Namičienė;

techninė redaktorė — s. Renata Ramanauskaitė-Borucki; administratorė v.s. Albina Ramanauskienė;

spaustuvė — „Draugas“.
Dėl šių pasikeitimų jūsų namuose dar nepasirodė rugsėjo mėn. „Skautų aidas“. Naujoje administracijoje „Skautų aidas“ išeis šešis kartus per metus (šeši numeriai). Netrukus

gausite jau naujos redakcijos paruoštą „Skautų aidą“.

Straipsniai ir nuotraukos „Skautų aidui“ siunčiamos sesei Alei Namikienei, 580 E. Park Avenue, Elmhurst, IL 60125. Skatinu visus vienietų vadovus apie savo vienietų veiklą informuoti sesę Alę. „Skautų aidas“ yra svarbus skautiškas leidinys, siunčiamas visiems registruotiems ir nario mokėstį užsimokėjusiems LSS nariams.

Nuoširdžiai dėkoju sesėms Alei, Renatai ir Albinai, sutikusioms įsipareigoti šiam atsakomam darbu. Naujoms pareigūnėms linkiu sėkmės ir išvėrimės redaguojant ir administruojant „Skautų aidą“.

Broliai v.s. Vladi Vijeikiui nuoširdus skautiškas acių už ilgametį darbą ir rūpestį „Skautų aidui“. LSS vardu linkiu jam daug laimės, sėkmės ir sveikatos.

v.s. Birutė Banaitienė
LSS Tarybos pirmininkė

LIETUVIŲ SKAUTŲ SĄJUNGOS ARCHYVO VEIKLA

Lietuvių Skautų sąjungos Archyvas buvo įsteigtas 1981 m. Jėzuitų name prie vienuolyno, Čikagoje, gavus v.s. A. Saulaicio turimą skautiškos veiklos medžiagą. 1990 metais archyvą perkėlėme į Pasaulio lietuvių centrą Lemonte. Čia savo lėšomis įrengėme patalpas skautų institucijoms. Jau turi Čikagos skautų, čių turtai, Vydūno fondas ir LSS Archyvas. PLC mokame bendrą nuomą pagal užimamą plotą ir taip pat čia turime minimų vienietų sandėlius.

Archyvą nuo pradžios tvarkė to meto Pirmijos narys a.a. J. Paronis, o nuo 1990 m. dirba ir S. Miknaitis. Šioje LSS katedricijoje prisidėjo A. Levanas ir dabar dirbame arti 8-12 val. per savaitę. Archyvą finansuoja Lietuvos Skautų sąjunga ir Lietuvos skautiškos Skautybės fondas. Šiuo metu naudojames Akademinio Skautų sąjūdžio paskolintu kompiuteriu ir Brolijos bei LSS kopijavimo mašinomis. Išlaidas stengiamės pritaikyti prie esamų išteklių, nors reikia mokėti nuomą, nuolatos pirkti tinkamas dėzes, viršelius, taisyti kopijavimo mašinas ir yra daugelis kitų išlaidų.

Archyvo dokumentus rūšiuojame metų tvarka pagal

LSS, Broliją, Seseriją, A.S.S., periodinius skautų leidinius, knygas ir t.t. Nuo 1990 m. gauname vis daugiau archyvinės medžiagos. Tačiau, joje yra nemažai spragų, nes daugelis buvusių kadencijų pareigūnų nėra pristatę namuose laikomos dokumentacijos. Archyve turime pilnus „Skautų aidą“ ir „Mūsų Vytis“ komplektus, o pertekliumi dalinames su Lietuvos skautais, bei kitomis institucijomis. Kai kuri skautiška spauda ir dokumentai siekia skautų įsteigimą Lietuvioje.

LSS Archyvo tikslas yra apsaugoti sąjungos dokumentus, nes kitaip jie dingtų laiko užmarštyje privačiuose namuose. Dėl to, prašome visus buvusius ir esamus skautų pareigūnus ir darbuotojus, ar jų šeimų narius, pranešti mums apie turimą skautišką medžiagą. Galima ją siųsti ar pristatyti: LITHUANIAN WORLD CENTER — LSS ARCHYVAS, 14911 E. 127th St., Lemont, IL 60439.

Galite kreiptis telefonais: A. Levanas, 708-458-2340 ar S. Miknaitis, 630-985-1820. Laukiame Jūsų atsiliepimo.

S. Miknaitis
LSS Archyvo vedėjas

Trečia rytą iš palapinių išlindusius dviratinius, sveikino lietūs. Kol vyresnieji aptaria kelionės planą, žygiui pasiruošusi Ulytė kantriai laukia — jos negasina nei lietus, nei duobėti miško keliukai.

VIENO DVIRATININKO IŠPŪDŽIAI

„Academia 1999“
Akademinio Skautų Sąjūdžio
75 metų Jubiliejaus žygis Lietuvoje,
1999 m. rugpjūčio 14 - 22 d.

Trečia diena: pirmadienis, rugpj. 16 d. **Observatorija — Tauragnų ežeras**
Atsikeliam lietaus pasitikti. Atrodo ši diena bus kitokia negu pirmos dvi. Šaltoka, viskas šlapia, vėjas, nejuoku. Malkos liko sausos, tai pusryčius galėjom paruošti karštus: košytės, sumuštiniai. Pradedam prie šios dietos priprasti. Pavalgę, nuimam palapines ir ruošiamės kelionei, kuri bus trumpesnė, vos 30 km, bet beveik ištisai per miškus važiuojant šunkeliais, zvyrkeliais ir panašiai.

Mūsų vyčiai atsiveikina ir pirmi išeina tikėdamiesi pasimatyti šį vakarą. Netrukus ir mes lipam į tą patį kalną nuo kurio vakarą prieš taip lengvai ir smagiai nusileidom. Tomas su Mariam pasilieka baigti tvarkyti vietą. Susitariam susitikti vakare prie Tauragnų ežero. Visi stebimės kaip ramiai Ulytė viską perneša. O jai ir šalta, ir šlapia nemažiau kaip ir mums suaugeliams, o ji vis dėlto šyposi ir tarška savo mums nesuprantama kalba.

Lietus pila gerokai. Šiaip ne taip pasiekiam kalvos viršų. Kiek suabejoję, grįžtam prie observatorijos. Prikalbinam sargą mus įleisti. Pamatom įdomų muziejiaus vidų. Ekspoziciniai įvairių kalendorių, rasiinių, erdvių fotografijų, paveikslų puošia sienas ir stalus. Įeinam į mažą teatro salę, kurios viduryje stovi paruoštas skaidrių prozektoriaus, tačiau nėra kam jį tvarkyti. Tai ką gi, imam patys ir tuoj susitvarkom. Ekране matom fotografijas žinomų ir nematytų erdvių spektaklių, spėliojam

kas ten. Rodos nemažai iš jų pažinom. Baigę keliamės liftu į observatorijos bokštą kur susilaukiame ir kitų svečių. Laukia vėjas — jau kaukia aplink bokštą! Palydovas atidaro bokšto duris per kurias žiūri teleskopas. Visi prašom greit uždaryti! Idomiiai pasikalbam, ir leidžiamės žemyn.

Pagaliam keliaujame link Tauragnų. Kutiškius pasiekiam apie pietus. Pasitaiko kavinė, tai mes ir nelaukiame. Lauke jau giedrėja, galvojame, kiek lukteleje čia, gal sulauksim gražesnio oro. Skaniai suvalgom naminės dešros su duona, sūrio, pomidorų, agurkų ir pasigardžiuojame karšta kava! Prisiperkam dar geriamo vandens ir kitko vakarienei, ir vėl judam. Lauke sutinkam mūsų abu vyčius. Jie jau atzygiavę tiek pat, kiek mes, dviraciais. Pakalbam ir visi leidžiamės tūlyn.

Vaziuodami dabar jau priprastais taryk zvyrkeliais, pastebim, kad mūsų nauji nuomotai dviraciai jau gerokai nukentėjo. Vienam pedalai sugriuvo, kitam sedynė susmuko, trečiam begiai jau neveikia, įvairios dalys genda ir t.t. Vis taisom, kiek išmanom ir nepaisant tokių kliūčių, stumiames pirmyn. Mūsų istorikai aiškina, kad prie Indubakio ežero turi būti riedulynas, tai nuo ledynų epochos užsilikę atstumi dideli akmenys. Sutinkam vaikų barį ir klausiam, ar jie žino kur taj butų. Nurodo vaziuoti dešine pakrante ir rasime. Vaziuojame takeliu, kuris netrukus pranyksta, o ritulyno nė iš tolo nematyt. Grįžtam vėl į kaime, lį ir teiraujames pas vyresnius. Tie nurodo vaziuoti kaire pakrante. Apsisukam ir grįžtam į antrą pusę. Vėl traukiam takeliais ir atsiduriam paskutinio ūkio kieme. Žinoma, šuo labai narsiai mus sutinka ir leidžia visam „svietui“ žinoti, kad atvyko svečiai. Senukai nurodo lauką prie ežero ir sako, kad ten riedulynas. Paliekam viską ir einam jo ieškoti. Saulutė jau gražiai šviečia. Malonu pasivaikščioti. Pagaliau matom akmenų galvas kyšančiais iš žemės. Ne taip jau išpuodingai dideli tie akmenys, bet pasitenkinam atradę tai ką ieškojom ir džiaugiamės savo nuotykiams. Padėkoję seneliams ir sargui šuniukui, paliekam Indubakius.

Ilgokai vaziuojam zvyrkeliu, kol pasiekiam Tauragnus. Ten sutinkam brolius Tomą ir Marių. Žiūrim, kad mūsų du vyčiai atkeliauja! Kiek užtrukę

nustatom kokiais keliais reikia į numatytą stovyklavietę vaziuoti ir visi savomis priemonėmis ten keliaujam. Saulėleidis nuostabus. Horizonte debesys dega geltonai, raudonai, o viršuje įvairiai mėlynuojantis dangus ir pirmos vakarinės zvaigždės. Surandam stovyklavietę ant aukšto kranto prie Tauragnų ežero. Aikštelė labai maža tai palapines statom kone vieną prie kitos, palikę vietos lauzui. Broliai vyčiai ištempia virvę tarp medžių, permeta plastikine uždanga ir po ją ruošia sau guolio vietą. Smarkūs vyriokai!

Na, o ką gi šį vakarą valgysim? Gal košytės kam? Vėl semiam vandenį iš ežero ir pradedam jau įprastą tvarką. Košė bus kitokia. Desim žirnių, svogūnų paspirgintų lašunukų ir konservuotos mėsos. Tai jau rojus! Žinoma duona, dešra, sūris, pomidorai ir agurkai šalia. Tomas paruošia kavos savo puodelyje ir pasidalina su kitais „kavininkais“. „Mes vargamstam vargelį ir galo nėra...“ Skaniai pavalgę, pasikalbam, padainuojam ir skirstomės į palapines. Laukiame, kad rytoj bus sausas, šil-

DRAUGAS
(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY
Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.
Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV	Metams	1/2 metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Tik šeštadienio laida:	(U.S.) \$115.00	\$65.00	\$45.00
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausia redaktorė — Danutė Bindokienė
Administratorius — Valentinas Krumpis
Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

ARAS ŽLIOBA, M.D.
INDRE RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630) 527-0090
3825 Highland Ave.,
Tower 1, Suite 3 C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630) 435-0120

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to
diplomu, lietuviams sutvarkys dantis
už prieinamą kainą. Pacientai
priimami absoliučiai punktučiai.
Susitarimui (kalbėti angliskai)
Tel. 708-422-8260

BIRUTĖ L. PUMPUTIS, M.D.
Fellow: American Academy of
Family Practice
ŠEIMOS GYDYTOJA
320 W. 61st Ave. (219) 947-5279
Hobart, IN 46342 Fax (219) 947-8236

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PUSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health,
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — SIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

NIJOLĖ STANKEVIČIŪTĖ, M.D.
Board Certified, Internal Medicine
Valandos jūsų patogumui
Holy Cross Professional Pavilion
3 fl. South
Lithuanian Plaza Ct. at California Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 773-471-7879

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Hawthorn Ave.
Tel. (708) 598-4053
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kaibame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Sts. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

ISPŪDINGAI PRADĖJOM 1999-2000 METŲ VEIKLA

„Nerijos“ tunto jūrų skautės ir „Lituanicos“ tunto jūrų skautai pradėjo naujus skautiškus veiklos metus tradicine buriavimo iškyla. Čikagos miesto centre, Michigano ežero pakrantėje laukė devynių burlaivių entuziastingi kapitonai. Arti šimtas jūrų skaučių ir skautų išplaukė smagiai iškyla.

Saulėi glostant maloniais spinduliais ir palankiam vėjui pučiant, sesės ir broliai ištisė bures ir pradėjo buriuoti. Kai kurie skautai ir skautės jau yra buriavę stovyklose ir iškylose, bet buvo ir jaunesnių, kurie buriavo tik pirmą kartą. Jau dešimtį metų kapitonas Klaudijus Pumputis dalyvauja šioje iškyloje. Šiais metais su broliu Pumpučiu plaukė beb-

rai. Jaunieji bebrai nekantriai laukė perimti iš jo vairą ir tvarkyti bures. Udrytės plaukė su „Varlės“ ir „Vėtros“ linksmomis kapitonais R. Dičium ir R. Kazlu. Sesės labai nenoromis grįžo į krantą, kalbedamos apie kitą tokią iškylą. Jūrų jaunės plaukė su vienu iš seniausių burlaivių Čikagoje, „Fame“, o jūrų jaunieji su broliu J. Butkum plaukė „Audros“ laivu. Sesės jūrų skautės rimtai atliko uždavimus, kuriuos uždavė „Silkės“ kapitonas Jurgis Anysas, „Baltijos“ igula — Vidas Paulius ir Viktoras Garbonkus ir „Cape Smagu“ kapitonas Gintaras Vaišnys ir Tadas Birutis. „Svajonės“ kapitonas jūrų budys, Šarūnas Brakauskas, perdavė burlaivių jūrų skautų

komandai. Saulei leidžiantis sesės ir broliai sugrįžo į krantą pas ten jų jau laukiančius tėvelius. Jūrų skaučių ir skautų vadovai ir vadovės pasiliko brolio Pumpučio laive gintarių ir budžių įžodžiams. Po įžodžio naujais kaklaraiščiais džiaugėsi Vilija Kieliene, Zigmas Mikuzis ir Rimas Petrauskas. J.v.s. Antanas Levanas pravedė jūrų skautininkų įžodį. Įžodžius pakartojo Dana Mikužienė, Danutė Navickas, Aldona Weir, Algis Jonušas, Viktoras Garbonkus ir Aleksas Rimeika. Sesės ir broliai, davę įžodžius anksčiau, bet jūrų skautininkai tradiciniai duoda priesaiką laive. Diena buvo pilna gražių išpuodžių. Naujieji veiklos metai pradėti! Šiais metais pramatyta daug iškylių ir įdomių suėgių.

Sesė Vilytė

Jūrų skautų ir skaučių buriavimo iškyloje brolis Viktoras Česas akylai stebi tostančią Čikagos pakrantę.

Čikagos jūrų skautų ir skaučių buriavimo iškyloje Michigano ežere. Iš k.: Laura Lapinskienė, Giedrė Kazlauskaitė, Vilija Pauliute, Aušra Pumputytė, Vidas Paulius ir kapitonas Viktoras Garbonkus.

SUTARTINAI DIRBKIME LIETUVAI

VACLOVAS KLEIZA

Netrukus sueis dešimt metų, kai Lietuva atgavo savo nepriklausomybę. Per tą laikotarpį išgyvenome daug įvykių, matėme daug pasikeitimų, buvo džiaugsmo valandų, tačiau netruko ir liūdesio momentų. Apie pasikeitimus ir nuostabiai įvairią gyvenimo raidą Lietuvoje šiandien nekalbėsime, nes visi skaitome spaudą, klausome radijo, apsilankome tėvų žemėje ir žinome to gyvenimo nuotaikas, vargus, nesklendimus bei pasiekimus. Jei pažūrėsime į save, į tą lietuvių tautos dalį, kuriai likimas lėmė gyventi šiame krašte, pamatysime, kad tas dešimtmetis mums didelių pasikeitimų neatnešė. Veikla judėjo įprasta tradicine vaga, joje matėme tam tikrų pasimetimo žymių, ne visuomet žinojome, kaip reaguoti į įvykius tėvynėje, tačiau iš esmės gyvenome taip, kaip ir praeityje. Tiesa, Lietuvos laisvinti jau nebereikėjo, tačiau jai mūsų pagalba bei dėmesys ir toliau buvo reikalingas. Todėl gal plačiau išsiplėtė labdaros darbai, atsirado įvairūs rėmimo fondai, labiau subruzdomė materialiai padėti Lietuvai atsistoti ant kojų.

Per tą laikotarpį mūsų organizacijų veikloje ypatingų pasiekimų nebuvo, išskyrus kelias išimtis. Vyriausias Lietuvos Išlaivinimo komitetas, gerai supratęs, kad jo egzistencijos tikslas jau pasiektas, savo veiklą sėkmingai uzbėgė. Ateitininkų federacija savo centrinę vadovybę iš JAV perkėlė į Lietuvą ir tolimesnė organizacijos veiklą patikėjo Lietuvos jaunesniajai kartai. Santaros-Sviesos federacija ir į Laisvę fondas savo tradicines studijų dienas išplėtė ir į Lietuvą. Nors nepriklausomybės atgavimas ir neturėjo tiesioginės įtakos, tačiau šiais metais su malonumu džiaugiamės, kad mūsų du susivienijimai — Susivienijimas Lietuvių Amerikoje ir Lietuvių Katalikų susivienijimas — po ilgų metų eilės ir vėl tikrai susivienijo, susijungė. Ar tai nebūtų geras pavyzdys ir mūsų dviem didiesiems fondams?

Kaip minėjau, tai buvo išimties. Kitoms mūsų organizacijoms Lietuvos nepriklausomybės ypatingos įtakos neturėjo. Jos veikia ir toliau, ne viena jų silpnėja ir silpnėja, mažėjant narių skaičiui ar neberandant savo veiklai aiškaus tikslo. Dvi pagrindinės mūsų organizacijos — Lietuvių Bendruomenė bei Amerikos Lietuvių taryba — ir toliau iš-

liko svarbiausiais mūsų veiklos ramsčiais.

JAV Lietuvių Bendruomenės veikloje paskutinių kelių metų laikotarpyje išryškėjo ypatingas jos užsiangažavimas Lietuvai. Mes tą matome įsteigtos bendros Lietuvos Seimo ir JAV LB komisijos darbuose, tą girdime LB vadovų pasisakymuose ir pareiškimuose, o vidinei LB veiklai yra skiriama mažesnis dėmesys, ją paliekant paskirį žmonių iniciatyvai ir pasiaukojimui. Net ir neseniai įvykusios LB Tarybos sesijos nutarimai, paskelbti š.m. spalio 14 d. „Drauge“, atspindi tas nuotakas — rūpinimąsi Niurnbergo II tarptautiniu kongresu ir Grūto parku, bet visiškai neuzsimenama apie mūsų rūpestius bei uždavinius čia, JAV-se.

Amerikos Lietuvių tarybos veikla paskutinio dešimtmečio laikotarpyje ypatingais laimėjimais irgi nepasizymėjo. Ji ejo įprasta vaga, daugiausia koncentravosi į Vašingtone esantį baltų centrą ir, kiek sąlygos bei sugebėjimai leido, toliau gynė Lietuvos interesus šio krašto sostinėje.

Su apgailestavimu tenka konstatuoti faktą, jog paskutiniu metu ryšiai tarp JAV LB ir ALTO centrinių organų nebuvo artimi, o dažnai jų ir visai nebuvo, nes kai kurie organizacijoms vadovaujantys asmenys tam nerodė jokio noro ir dėmesio. Antra vertus, paskirose vietovėse šios dvi organizacijos jau pajėgė atrasti bendrą kalbą ir dirbti drauge. Nėra abejonės, jog santykių stoka tarp viršūnių neprisidėjo prie įtampų sumažinimo mūsų visuomenėje, nors, stebint jos reakcijas, mūsų visuomenės daugumai tų santykių buvimas ar nebuvimas per daug didelio skirtumo nesudarė. Tenka pripažinti, kad abi organizacijos mūsų visuomenėje iš dalies yra praradusios tą pasitikėjimą ir pagarbą, kuri jos buvo rodoma praeityje. Yra nuostabu, kad ta jaunoji karta, kuri prieš 20-30 metų labai kritiškai žiūrėjo į mūsų vyresniųjų darbus ir juos neigiamai vertino, nes, atseit, jie savo tarpe nepajėgia susitarti ir bendrai dirbti, šiandien, atsistojusi mūsų pagrindinių organizacijų priekyje, daro tas pačias klaidas ir nepajėgia vieni su kitais atrasti bendrą kalbą. Kas sako, kad istorija nesikartoja?

Idomus vienas reiškinys. Mūsų pagrindinės dvi organizacijos savo struktūra iš-

dalies atspindi Lietuvos Seimo sudėtį, kur viena dalis Seimo narių yra renkama tiesiogiu būdu, o kita dalis į ją ateina per savo partiją. Pas mus LB iš dalies atstovauja pirmajai grupei, o ALTas, sudarytas iš organizacijų atstovų, antrajai.

Nežinau, koks yra pagrindinis šio kongreso tikslas (ar tik tradicijos palaikymas?), nes to nesu pastebėjęs mūsų spaudoje. Tačiau spėju, kad svarbiausia šio kongreso paskirtis yra tolimesnė mūsų pagalba ir parama Lietuvai, darant įtaką šio krašto politiniams sluoksniams. Man atrodo, kad Romualdo Ozolo mintis, išreikšta Sąjūdžio metais, yra labai reikšminga ir šiandien: „Svarbu, kad išsivija neprarastų savo misijos Lietuvos atžvilgiu suvokimo. Išsiviai tikejo ir tiki, kad jie gali ir turi mums padėti siekti laisvės ir nepriklausomybės. Tačiau mūsų laisvėjimas gali sukelti iliuzijų, kad jų misija atlikta. Taip, Lietuvos likimas sprendžiasi pačioje Lietuvoje. Tačiau ši vienintelė žemė, kur Lietuva gali būti, yra tokioje vietoje, kur jai ir toliau grės nuolatinis pavojus. Tegul mūsų išsivija būna kupina šito jautimo ir noro saugoti, kiek pajėgūs, šitą žemę netgi tada, kai ji taps nepriklausoma“.

Teisingai jis pastebėjo, kad Lietuvos likimas sprendžiasi pačioje Lietuvoje. Nors šiandien mūsų rūpestis ir parama Lietuvai yra reikalinga, tačiau turime neužmiršti, kad Lietuvos užsienio politiką nustato ir nustatys pati Lietuva, o ne mes. Įpratę okupaciniais metais kalbėti visos tautos vardu, kai kada dar ir šiandien negalime to atsakyti. Todėl turime įvertinti Lietuvos vyriausybės užsienio politikos ėjimus bei sprendimus ir juos tiesiogiai išsivelti. Tas nereiškia, jog negalime ir juos reaguoti ir pareikšti savo nuomonės, bet tą turime daryti tokiu būdu ir tokiomis priemonėmis, kurios nesudarytų neigiamo įvaizdžio ar neapsunkintų vyriausybės vedamos politikos. Tiesa, ne visuomet ta politika mums gali būti aiški, suprantama ir priimtina, ne visuomet galime su ja sutikti, bet išeiti į viešumą per spaudą ar kitaip, kur daroma atviri priekaištai Lietuvos vyriausybei bei jos diplomatomams užsienio politikos srityje, kur padaromi atsakingų mūsų organizacijų atstovų tokie pareiškimai, kaip „mūsų pagrindinis politinis tikslas yra sekti, kas darosi Vašingtone, kad Lietuva neaptų kokių nors 'bargaining chip'“. Jei Baltieji rūmai ar Valstybės departamentas pradės galvoti apie šūnybes, tai

mes norime sužinoti apie tai, kad galėtume atitinkamai reaguoti“ („Darbininkas“, 1999 m. spalio 8 d.), nei Lietuvai, nei mums nepadeda. Tai tik rodo mūsų politinį neišprusimą ir neatsakomumą.

Kongreso rengėjai mano pranešimui davė uzvadinimą „Sutartinai dirbkime Lietuvai“. Tai kilnus ir gražus šūkis, kuriam turbūt niekas nesipriešins. Tačiau jame yra viena problema: žodis „sutartinai“. Jis pas mus dažnai turi savotišką reikšmę — dirbsime sutartinai, bet aš vadovausiu. O vis tik žodis „sutartinai“ savo esme turi kitokią reikšmę. Tai darbas bendram labui, visiems išlyginus nuomonių skirtumus, suderinus veiksmus ir, svarbiausia, pažabojus savąjį „aš“, kuris labai dažnai yra didžiausias mūsų bendros veiklos priešas ir kliūtis. Kai kas galvoja, jog tai reiškia tik vieną organizaciją, vieną vadovybę. Manau, jog praeities patirtis yra parodžiusi, kad gali būti ir kelios organizacijos ar grupės, kurios skmingai dirba tą patį darbą sutartinai. Nebūtina visus pajungti po vienu jungu. Kaip yra daug kelių į Romą, taip yra daug kelių į Vašingtoną. Demokratinėje visuomenėje kiekvienas laisvai pasirenka savo kelią, tačiau svarbiausia, kad visi būtume susitarę dėl kelionės plano, tikslo ir apimties. Man visuomet prisimena a.a. prof. Vytauto Vardžio mestas šūkis: „Vienybė įvairume“. Tai reikalauja savotiškos disciplinos ir atsakymo savo asmeniškų interesų bendram labui, šiuo atveju — Lietuvos naudai.

Ar tai įmanoma? Ar tam esame pribrendę? Ar to norime? Ar to nori iš mūsų Lietuva? Tai klausimai, kuriems atsakymo neturiu ir nebandyti šiuo šiaudiniu ieškoti. Užuo to norėčiau pasvajoti.

Lygiai prieš metus laiko JAV LB suruoštoje konferencijoje Clevelande, o po to ALTO suvažiavime Čikagoje, keliau mintį, kad Lietuvai atgavus nepriklausomybę ir pasikeitus sąlygoms, šimtmetį užbaigtume šių metų rudenį plačiu visų Amerikos lietuvių kongresu, kuriame realiai pažiūrėtume į dabartį, į mūsų santykius su laisva Lietuva ir bandytume nutiesti gaires tolimesnei egzistencijai šiame krašte. Šiūliau, kad toks kongresas būtų ruošiamas visų bendromis pastangomis, svarstomi klausimai būtų iš anksto studijuojami, įtraukus į šį darbą visas kartas, ir kongrese pateikiamos išvados bei siūlymai. Nors visur tokiam užmojiu pritarimas buvo, tačiau, kaip visi žinot, jam tinkamos eigos nebuvo duota,

nes mano pagrindinė mintis buvo, jog toks kongresas turi būti ruošiamas visų bendromis jėgomis. Deja, ligi to lygio dar nespėjome priaugti. Šis kongresas, būkime atviri, nors ir turi skambų vardą, nėra visų Amerikos lietuvių kongresas, nes nematome daug veidų ir vardų, kurie čia turėtų būti, ir neieškome atsakymo į daugelį mūsų gyvenimo klausimų, kurie tokio atsakymo reikalauja. Antra vertus, tenka padaryti pastabą ir šio kongreso rengėjams — tokie svarbūs renginiai turi būti gerai išmąstyti ir jiems pradedama ruoštis ne porą mėnesių, bet bent metus prieš jų pradžią. Savo svajonės dar neatsakiau ir norėčiau, kad su tokiu visuotiniu kongresu ateinančių metų rudenį Amerikos lietuvių įžengtų į naująjį šimtmetį.

Svajokime toliau. Kalbėjome apie sutartinį darbą. Ar nebūtų prasminga, jei visos mūsų organizacijos ir grupės, kurios nuolat varsto Vašingtono duris, reguliariai susitiktų ir įvertintų esamą padėtį bei aptartų bendrus darbus, kad vieni su kitais nesikryžiuotų? Lietuviai mėgsta posėdžiai, todėl dar porą posėdžių per metus bendram labui nebūtų per sunku nei ALTui, nei LB, nei kitoms, Lietuvos reikalais besirūpinančioms grupėms.

Tinkamai įvertinti esamą padėtį ir numatyti ateities galimybes neuztenka būti išrinktai ar išrinktam į organizacijos valdybą. Pareigos vadovybėje savaime atima daug laiko ir vadovaujantys asmenys ne visuomet yra pajėgūs ar turi neišsėmiamos išminties šaltinius visus klausimus bei problemas tinkamai išspręsti. Panašiai yra ir su mūsų išpareigojimais rūpintis Lietuvos reikalais šio krašto sostinėje. Turime savo tarpe daug patyrusių ir gabių akademikų, politikų bei istorikų, kurių talentais bei žiniomis nepakankamai pasinaudojame. Ar negalėtume iš jų tarpo sudaryti patariamąją grupę, kuri, stebėdama šio krašto politinį peizažą ir giliau suvokdama ateities galimybes, galėtų būti tuo patariamuoju organu — „think tank“ — tiek mūsų organizacijoms, tiek gal ir Užsienio reikalų ministerijai bei mūsų diplomatinėi tarnybai, jei jos to pageidautų? Kiek žinau, anksčiau buvęs ambasadorius dr. Alfonsas Eidintas kažką panašaus organizavo prie mūsų ambasados Vašingtone. Ar ši grupė šiuo metu egzistuoja, nežinau. Bet juk svajotojai ne visuomet viską žino.

Baigiant leiskite pasidalinti dar viena svajone.

Nukelta | 5 psl.

Danutė Bindokienė

Kada vaikas praranda teisę į vaikystę?

Tai jau beveik kasdienybė: žinia, kad vėl jaunametis, gal reikėtų sakyti — mažametis — vaikas ar vaikų pulkelis įvykdė baisų smurto veiksma. Po to pasipila rankų gražumas; Kaip šio krašto teisėtvarka turėtų bausti tokius nusikaltelius: ar taikyti jiems suaugusiųjų bausmes, ar laikyti juos vaikais, parodyti gailestingumą? Kada vaikas praranda teisę į vaikystę?

Keturiasdešimt valstijų neseniai pakeitė savo įstatymus ir leidžia jaunesnio amžiaus vaikus bausti pagal suaugusiųjų kodeksą. Vis tik toks vaikas, uždarytas į kalėjimą net ir už didelį nusikaltimą, iš jo išleidžiamas, sulaukęs 21 metų. Ką jis išsineš, išeidamas į laisvę? Ar kalėjimas tinkama mokykla vaikui pačiais opiausiais vaikystės metais? Ką jis iš užkietėjusių kriminalistų bus išmokęs apie žmoniškumą, pilietiškumą? Jeigu vaikas bus kalinamas kartu su suaugusiais, ar jis visiškai nepraras paskutinius žmogiškumo trupinius, ar nebus prievartaujamas, skriaudžiamas?

Tai tik šios problemos ledkalnio viršūnė, vėl pavojingai plūduriuojanti teisėtvarkos kelyje, kai Michigan valstijoje sprendžiama, kaip pasielgti su žmogžudžiu, kuriam buvo tik vienuolika, kai mirtinai nušovė žmogų. Kaip ilgainiui bus išspręstas to berniuko likimas, yra tik laikinas problema pastūmimas į šalį — ji nepranyks, nes vengiama pažvelgti į pagrindines priežastis, kurios iš vaikų pavagia vaikystę.

Tai nėra vien Amerikos problema — vis dažniau ir iš Europos pasigirsta pranešimai apie šurpius jaunamiečių nusikaltimus. Kas atsitiko su mūsų laikų vaikais, kad jie prarado žmogiškumo, atsakomybės prieš artimą — ir prieš Dievą — jausmą? Kas atsitiko, kad vis jaunesnių ir jaunesnių vaikų dvasia pasidengia tokiu storu nejautrumo, abejingumo, pykčio ir keršto sluoksniu, pro kurį ilgainiui negali prasiskverbti joks žmoniškumo spindulys?

Atsakymų nereikėtų toli ieškoti, jeigu drįstume atverti akis ir apsidairyti. Šiandieninė kasdienybė pulsuoja materializmu ir „savojo aš svarba“, ieškant tik pasitenkinimo, nepaisant atsakomybės, kurią turi jausti kiekvienas asmuo — visų pirma suaugęs (tėvas, motina, mokytojas, vi-

suomenės atstovas, pramogų kūrėjas, o taip pat dyasininkija). Šiuo metu neatrodo, kad suaugusieji savo darbą atlieka arba į savo išpareigojimus žiūri su deramu rimtumu.

Daugelio nuomone, vaikų paklydimams bei nusikaltimams įtakos nedarė pornografija, muzika, kuri propaguoja smurtą, neapykantą, priešiską nusistatymą Dievo, valstybės, žmoniškumo įstatymams, įvairios pramogos, ypač televizijos ir filmai, prikimšti pernešylių gausių žiaurumų; o pastaruoju metu — ir kompiuteriai, arba, geriau sakant, internetas, kurio pagalba galima prisirinkti ne tik svarbios ir reikalingos informacijos, bet taip pat įklimpti į tokias dorovinio dumblo klampynes, iš kurių jau sunku beišbristi. Jeigu kas išdrįsta viešai tokiai nuomonei prieštarauti, apsaukiama neišmanėliu, atsilikeliu ir dar kitaip.

Dėl šventos ramybės, sakykime, kad tikrai šiandieninė „smagumų kultūra“ nepalieka savo purvinių pėdsakų vaiko sieloje. Taip pat sakykime, kad „saunamieji ginklai nieko nezudo, žmonės zudo“ — kaip dabar papūgiškai kartoja ginklų gamintojai. Tai kodėl vaikas, pasigriebeš neatsargiai padėtą ginklą, sumaišo kompiuterinį ar matytą televizijoje žaidimą su tikrove ir ištaško nekaltų draugų būrį? Kodėl mazos mergaitės, kaip sakydavo močiutės, „dar iš rėcio neišlipusios“, vaikščioja išsidažiusios ir apsirengusios taip, kad ir prostitutės raudonuotų? Kur tų vaikų tėvai, auklėtojai, mokytojai?

Dabar reklamoms kalama, kad tik visiškai neišprusėlis neturi kompiuterio, nesinaudoja internetu paslaugomis. Kompiuterių manija yra užsikretusi ir Lietuva — kiekvienas mokykla, nepaisant, kad vaikai nemoka skaityti ir rašyti, turi būti aprūpinta kompiuteriais, kiekvienas biurokratas, nepaisant, kad neatlieka savo pareigų, ant rašomojo stalo turi turėti visas naujausias elektronines technologijas priemones. Tai labai puiku, besibaigiant antrajam tūkstantmečiui. Tik ar užuot mokslo sviesos, tie kompiuterio ekranai nepaskandins ir mūsų tautos vaikų tamsybės? Lietuva taip stengiasi pasivyti vakariečius, kad, deja, netrukus pasivys, o gal ir pralenks, juos ir vaikų nusikaltimais. Ši kryptis jau dabar darosi vis ryškesnė.

KAIP AŠ BUVAU MINISTRU

Tešinsys ZIGMAS ZINKEVIČIUS Nr.48

„A. Saudargas priminė, kad partijos pasitikėjimą yra išlaikęs ir Z. Zinkevičius“ („Lietuvos aidas“, 1998-04.15).

Ir iš paties Saudargo pasisakymų tikro vaizdo susidaryti neįmanoma. Vienu metu jis net buvo linkęs pats tapti švietimo ir mokslo ministru.

Visuomenės reakcija į mano atsistatydinimą buvo gan stipri. Pateikiu tik kelias laikraščių citatas iš daugelio panašių:

„Šį kartą ministro atsistatydinimas buvo lyg perkūnas iš giedro dangaus“ (Vilmantas Pauliukevičius, „Vortuta“, 1998 m. Nr. 15; tokias ir panašias frazes radau ne viename laikraštyje, atstatydinimas dažnai vadinamas susidorėjimu).

„Ministrė Andriekienė, regis, neteko posto dėl to, kad Lietuvoje dar negalioja nekaltumo prezumpcija, o dėl ko atleistas ministras Zinkevičius, sunku net suprasti“ („Lietuvos aidas“, 1998.03.28).

„Kai kurie paskutiniai įvykiai Lietuvoje tiesiog suglumino žmones — kataliko akademiko Zigmo Zinkevičiaus atleidimas iš švietimo ir mokslo ministro pareigų...“ („Žiburys“, Anykščiai, 1998 m. Nr. 3).

„J. Galdikas rengė sveikatos apsaugos reformą, V. Žiemelis — vidaus reikalų, sistemos pertvarkymą, Z. Zinkevičius atėjo į švietimo ir mokslo ministeriją su

aiška švietimo sistemos pertvarkymo vizija. Ir visiems jiems teko pasitraukti“ (Arūnas Elgirdas, „Dienovidis“, 1998. m. Nr. 22).

„Tai buvo tolygu spjūviui į veidą, o visam Lietuvos švietimui — daris į nugarą“, — rašė grupė krikdėmų delegatų, atvykusių iš visos Lietuvos į LKDP tarybos posėdį laiške Prezidentienei (prašė perduoti Prezidentui, nes jo kanceliarija nepasitiki), laiško kopiją radau savoje pašto dėžutėje 05.16.

Laiškų, kuriuose buvo piktinamasi dėl mano atsistatydinimo ir dėkojama man už atliktą darbą, gavau daug. Taip pat gavau visą glėbį nuorašų tų protesto raštų, kurie buvo atskirų žmonių ir organizacijų siunčiami į Prezidentūrą, į kitas aukštas institucijas. Vieną kitą iš tų raštų mačiau paskelbtą spaudoje. Kad mano pažūros į jaunimo auklėjimą ir švietimą buvo populiarūs ir jas palaikė didžioji mūsų elitinės visuomenės dalis, rodo projekto „Kas yra kas Lietuvoje“ dalyviai, t.y. tie, kurie patys jau yra rekomenduoti kaip iškiliausi Lietuvos visuomenės atstovai, išrinkti mane 1997/1998 metų žmogumi švietimo ir mokslo srityje (gavau 178 balsus, mano pagrindinis kritikas Darius Kuolys tegavo 39, Meilė Lukšienė — 41 balą).

Skaudžiai reaguavo krikščionys demokratai. Du Seimo LKDP frakcijos nariai, Ignacas Uždavinys ir Petras Gražulis, laikinai sustabdė savo darbą frakcijoje, kol bus išaiškinta, kas iš LKDP vadovų prisidėjo prie mano atsistatydinimo. Kazimieras Kryževičius dėl tos

pačios priežasties atsisakė būti LKDP valdybos nariu. Taigi partijos skilimas tikrai pagilėjo.

LKDP taryba gegužės 16 d. posėdyje nepritarė „jaunesniųjų“ siūlymui pašalinti iš partijos Uždavinį, o Gražuliui pareikšti papeikimą. Maža to, tame pačiame posėdyje buvo pareikalauta įvertinti Palubinsko elgesį (jis, be to, kitų rankomis skleidė dezinformaciją JAV lietuvių spaudoje) ir nubauti jį pašalinant iš LKDP valdybos. Kadangi 27 Tarybos nariai raštiškai reikalavo šalinti ne tik Palubinską, bet dar aštuonis Valdybos narius („jaunesniuosis“), tai posėdžiui pirmininkavęs Vytautas Bogušis, pajutęs grėsmę savo postui, staiga Tarybos darbą „užbaigė“ užtraukdamas Lietuvos himną!

LKDP „veiklos“ rezultatas: iš krikščionių demokratų įtakos išslydo visi trys pagrindiniai Lietuvos jaunimo auklėjimo ir švietimo svertai, būtent, švietimo ir mokslo ministerija (į labai svarbų bendrojo lavinimo viceministro postą „jaunesnieji“ vis tiek atkakliai bruka tik su ateizmu susijusius kosmopolitus), Seimo kultūros, švietimo ir mokslo komitetas (jame išviespatavo Žibartas Jackūnas, talkinamas krikdėmo Arimanto Raškinio) ir Prezidentūra (Prezidento patarėju tapo Darius Kuolys). Prisimintini pranašiški Algirdo Patacko žodžiai: „Prieš krikščionių demokratų, tiksliau, prieš jų turėtą švietimo ministro postą buvo įvykdytas šamokslas, kurio gijos veda visų pirma į prezidentūrą, tiksliau — „Santaros-Sviesos“ ideologiją... Lietuvos švietimui vadovaus atviras Lietuvos fondai,

polonofiliski personažai ir kovos su etnocentrizmu ekspertai“ („Apžvalga“, 1998 m. Nr. 20). Visi strateginiai auklėjimo-švietimo postai „moderniųjų“ kosmopolitų buvo užimti ne be LKDP pagalbos. Pabaiga.

Šie trys Lietuvos kaimo vaikai, maloniai patelėję vasaros dienas tėviškes laukuose, galbūt nesirūpiną mokykloms, mokslo, savo ateitimi, bet kiekvienam lietuviui visa tai rūpi, nes kokios bus Lietuvos mokyklos, tokia ir lietuvių tautos ateitis. Nuotr. A. Čepėno

BALTIJOS KELIŲ LAISVĖ

REGINA ŽUKIENĖ

Prieš dešimt metų — 1989 m. rugpjūčio 23 d. Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdis, Latvijos ir Estijos Liaudies frontai pakvietė Lietuvos, Latvijos ir Estijos gyventojus į Baltijos kelio akciją, kad visi, sustoję petytys į petį, kelyje, jungiančiame sostines: Vilnių, Rygą ir Taliną, susikabinę rankomis į gyvą grandinę, parodytų pasauliui visų Baltijos kraštų vienybę, vieningą laisvės ir nepriklausomybės siekį.

Zmonės karštai atsiliepė į šį kvietimą. Akcijos išvakarėse Vilniuje Kalnų parke įvyko didžiulis 40,000 žmonių susibūrimas, vieningai pasmerkdamas prieš 50 metų Molotovo ir Ribbentropo pasirašytą Hitlerio ir Stalino pakta, kuriuo fašistinė Vokietija ir Sovietų Sąjunga pasidalino Europą, nusprendamos pavergti mažasias tautas, pakta, dėl kurios Lietuva, Latvija ir Estija neteko savo nepriklausomybės.

Kalbėjęs susibūrimo, Sąjūdžio Seimo tarybos pirmininkas prof. Vytautas Landsbergis sakė: „Turime būti laisvi... Norime būti blaivūs, teisingi, darbštai — norime būti kitokie, verti nepriklausomybės... Ir mūsų bendro siekimo įvardinimas tebūnie laisvė...“

Dalyvavusieji Baltijos kelyje niekada nepamiršime to gražios vasaros pavakario. Visais Lietuvos keliais, gatvėmis pasipuošę žmonės skubėjo į numatytas atskiriems miestams, rajonams Baltijos kelio atkarpas. Keliai buvo užtvindyti mašinų srautu. Iš ryto akcijos organizatoriams per radiją pranešus, kad reikia gėlių, kurias numatoma išlektuvų barstyti virš Baltijos kelio, nesini geleimis skubėjome prie Sąjūdžio būstinės. Čia, Gedimino ir Vrublevskio gatvių kampe, augo didžiulė žydinčių astrų, kardelių rožių puokštė. Nuo pat ryto į pagrindinį kelią, jungiantį Vilnių su Ryga, rinkosi žmonės su vėliavomis, gėlėmis, žvakutėmis. Merginos, pasipuošusios tautiniais drabužiais, daug jaunimo ir vaikų, atvykusių su tėvais. Prie kelio buvo statomi kryžiai, paminkliniai akmenys. Kazkoks nenusakomas žodžiais sielos pakilimas gaubė visus, akys spindėjo, lūpos šypsojosi, širdys džiaugėsi. Buvo pamiršti visi nesutarimai bei nuomonių skirtumai. Vienas kitam žmonės stengėsi padėti, pavėžėti, užleisti kelią. Prieš 19 val. vakaro 700 km ilgio kelyje stovėjo apie 2 milijonai žmonių. Prof. V. Landsbergis per radiją nuramino besikubancius, nespėjančius dėl transporto kamščių atvykti į numatytas vietas, ir kvietė 19 valandą sustoti ten, kur yra, susikabinti rankomis su kaimynais ir dvasia dalyvauti kartu su

kitais Baltijos kelyje. Taip per Lietuvą nusitęsė kelios Baltijos kelio atšakos beveik iki Kauno. Automobiliai išsikiavo kelkraščiuose. 19 val. visi žmonės susikabino rankomis, aukštai jas iškelė, automašinos sustojo, žmonės stovėjo susikaupę, suskambo iškilminga Lietuvos himno melodija, jos žodžiai plaukė iš visų širdžių. Pakiliai skambėjo „Lietuva brangi“ ir kitos dainos.

Tai buvo nepaprastai įspūdingas, neįsivaizduojami nuostabus renginys. Vien Lietuvos gyventojų stovėjo beveik milijonas, atskirose kelio atkarpose buvo ne vien grandinės eilė, bet ištiesa žmonių upė. Atrodė ir dangus, ir žemė džiaugėsi kartu. Rankose plėvesavo vėliavos, žydėjo gėlės, spindėjo uždegtos žvakutės. Tamsa bijo šviesos...

Šis Baltijos kelias, gyva žmonių grandinė, jungianti tris Baltijos šalis, buvo visų mūsų dainuojanti revoliucija, kelias į laisvę. Stojančiųjų kelyje akys degė ryžtas kovoti už laisvę ir laimėti. Nesvarbu, kad priešas galingas, kad jis keliasdešimt kartų gausnis, gerai ginkluotas tankais, lektuvais ir patrankomis.

Baltijos kelias prasidėjo Vilniuje, Gedimino pilies bokšte ir tęsėsi žemyn katedros link, per Vilnių, Lietuvą, Latviją, Rygą iki pat Talino Ilgojo Hermano bokšto. Jį pradėjo jaunimas, prie arkikatedros stovėjo Sąjūdžio vadovai, Sąjūdžio Seimo tarybos pirmininkas prof. Landsbergis su šeima, jam iš kairės skautai, iš dešinės buvo politiniai kaliniai ir tremtiniai. Jų grandinė tęsėsi iki pat Žaliojo tilto, toliau studentai, moksleiviai, pedagogai, medikai, spauda, tautinės bendrijos su savo vėliavomis. Vilniaus imonių dirbantieji ir gyventojai, toliau visos Lietuvos miestų ir rajonų žmonės. Prie Latvijos sienos didžiulis susibūrimas, degė laužai, žmonės sveikinosi, kalbėjo, džiaugėsi...

Pasauly, žiūrėk, kiek mūsų daug, kokie mes vieningi, kaip mums reikia laisvės ir mes ją pasieksime. Baltijos šalis bus nepriklausoma!

Iš lektuvo byra gėlės... Generolas Taurinskas, kuriam pavaldūs aeroklubai, tačiau kooperatyvo „Aviapaslauga“ lakūnai K. Šalčius ir V. Tamošiūnas, gavę iš Rygoje esančios savo vadovybės leidimą žvalgybiniam skrydžiui virš Lietuvos, nepaisydami vyriausybės draudimų ir rizikuodami netekti darbo, būti nubausti, įsijungė į Baltijos kelio akciją. Kartu su jais skrido ir BBSI korespondentė. Pagaliau saulė nusileido, atėjo laikas išsiskirstyti. Kelyje dar ilgai degė žvakutės,

Baltijos kelio dešimtmečio sukakties minėjimas Vilniuje. Pirmasis iš kairės: istorikas Romas Botūra, toliau — LR prez. Valdas Adamkus, Alma Adamkienė, Seimo pirm. Vytautas Landsbergis, Gražina Landsbergienė ir kt. Nuotr. Antano Račo

liepsnojo laužai...

Praėjo dešimt metų nuo tos atmintinos dienos. Kokie milžiniški pasiekimai! Mūsų tėvynė, Latvija ir Estija — nepriklausomos valstybės, jos vėl lygiateisės pasaulio tautų šeimoje, Jungtinių Tautų sąjungos narės.

Ne visi norai ir svajonės išsipildė. Revoliucija sujungė visą sustingusį gyvenimą, į paviršių iškelndama ne tik žmonių ryžtą, kovą ir darbą, bet ir šiuokšles... Iškilio ir metų metais slopintas troškimas greitai praturtėti, pavydas, pinigų geismas, valdžios siekimas, grumtynės už pirmumą, šmeižtas, žiaurumas ir smurtas.

Bet visa tai laikina ir ne taip svarbu. Mūsų tėvynė šiandien laisva, svarbiausias tikslas pasiektas. Turime savo valstybę, laisvai dairomės po pasaulį. Kokia bus mūsų šalis, priklausys nuo mūsų pačių, nuo mūsų darbo, iniciatyvos, susipratimo, sąžiningumo, nuo to, kam patikime valdžios vairo, ar teisingai pasirenkame.

Baltijos kelio dešimtmečiui pažymėti Lietuvos Sąjūdžio taryba ir kitos visuomeninės organizacijos surengė Baltijos kelio minėjimo renginius. Lietuvos žmonės vėl buvo raginami atvykti į tas pačias vietas, kuriose jie stovėjo prieš dešimt metų, uždegti laisvės laužus, pamąstyti apie Lietuvos ateitį.

Vilniuje, Tautos kancijų namuose (buvusiuose KGB rūmuose) rugpjūčio 22 d. minėjimą surengė Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Vilniaus skyrius, minėjimui vadovavo buv. politinis kalinys S. Žukas. Vilniečiai gausiai rinkosi į Genocido aukų koplyčią, papuoštą dailininko A. Račo paveikslais, Sąjūdžio emblemomis. Išsamų pranešimą apie Baltijos kelią padarė Lietuvos Sąjūdžio tarybos pirmininkas, istorijos mokslų dr. Romas Botūra. Jį iliustravo vaizduojantys nufilmuotais nepamirštamais 1989 m. Baltijos kelio vaizdais. Susikaupę visi klausėsi Seimo nario, poeto

14 val. pirmadienį prie Gedimino pilies bokšto pritvirtinama paminklinė lenta — ženklas, žymintis, kad čia buvo Baltijos kelio pradžia. Ženklą sukūrė skulptorius prof. Gediminas Karalius.

18 valandą visi rinkomes prie Gedimino paminklo, šalia arkikatedros. Dalyvavo visa Lietuvos vadovybė: prezidentas Valdas Adamkus, Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis ir ministras pirmininkas Rolandas Paksas. Susirinkimą pradėjo ir jį vedė Sąjūdžio tarybos pirmininkas Romas Botūra. Šis pirmiausia suteikiamas ses. Nijolei Sadūnaitėi, 1987 m. įvykusio prie Micevičiaus paminklo Vilniuje susibūrimo, viešai pasmerkusio Molotovo-Ribbentropo pakta, dalyvei ir organizatorei.

Nijolė Sadūnaitė prisiminė šį pirmąjį viešą susirinkimą, kur buvo pasmerktas Lietuvos ir kitų Baltijos šalių pavergimas. Tada susirinkusius ir kalbėjusius budriai stebėjo KGB akys. Priminė, kad kiek-

viena laisvės kova reikalauja aukų. Ir šio pirmojo viešo susirinkimo dalyviai vėliau buvo tardomi, mušami, šalinami iš darbo. Prisiminė dailininką V. Jančiauską, kuris buvo žiauriai sumuštas, dėl to netrukus mirė.

Šio pirmojo susirinkimo „iškelta laisvės kibirkštis neišbleso, kai po metų ji sukėlė tikrą gaisrą — gimė Sąjūdis, prasidėjo masiniai mitingai, atvedė į Baltijos kelią ir į nepriklausomybę“.

Savo kalboje prof. Vytautas Landsbergis priminė, kaip buvo organizuojamas Baltijos kelias, koordinuojami dalyvių veiksmai. Baltijos kelias parodė, kad, siekdamas laisvės, visos trys Baltijos šalys yra vieningos ir tai yra jėga, su kuria Tarybų Sąjunga turi skaitytis. Ir šiandien pasaulis nepamiršo Baltijos kelio ir Sausio 13-osios. Baltijos kelias buvo mūsų dainuojančios Revoliucijos, atvedusios į nepriklausomybę, pradžia.

Šiandien pakartoti Baltijos kelio neįmanoma, kaip negalima du kartus įbristi į tą patį upės vandenį, laiko tėkmė nuneša jį tolyn. Bet Baltijos kelio dvasia, kalbėjo prof. V. Landsbergis, tebėra su mumis. Nepriklausomybę iškovojoje vieningai, dabar kiekviena šalis savaip kuria savo valstybę. Gal ne viskas yra taip, kaip norėtume, gal ne visi vaisiai yra sveiki, gal kurį pagrauzė kirminas, bet medis gyvas ir ateis laikas, kai jis duos tinkamus vaisius.

Po to kalbėjo rašytojas, Nepriklausomybės akto signataras, Kazys Saja ir ministras pirmininkas Rolandas Paksas. Pasveikinęs susirinkusius ir minėjęs, R. Paksas pasakė: „Mes šiandien nestovime Baltijos kelyje, bet mes einame juo...“

Pabaigoje koncertavo ansamblis „Lietuva“, sveičiai iš Latvijos ir Lietuvos. Sąjūdžio pirmininkas R. Botūra pakvietė visus susiimti rankomis, kaip prieš 10 metų Baltijos kelyje, ir ateiti prie simbolinio Baltijos kelio. Per parką iki Gedimino kalno papėdės tiesėsi baltas Baltijos kelias, žibėdamas žvakių liepsnelėmis su svarbiausių vietų pavadinimais. Kelio pradžioje — Vilniuje, viduryje — Rygoje ir pabaigoje Taline liepsnojo aukurų ugnis, ant kelio mirgėjo užrašai: Vilnius, Maišiagala, Tautėnai, Ukmergė, Panevėžys, Pasvalys, Salociai, Ryga, Bauska ir kiti Latvijos ir Estijos miestų pavadinimai. Netoliese stovėjo Vilniaus politinių kalinių ir tremtinių choras, vadovaujamas Paulinos Grigaliūnienės, dainavo patriotines, partizanų ir tremtinių dainas. Žmonės, susikabinę rankomis, ejo rateliais, kartu dainavo. Pievelėje skaisčiai liepsnojo Baltijos kelio primenantis didžiulis laužas. Estradoje koncertavo „Azuoliuko“ choras.

vytauto Cinausko patriotinių eilėraščių, nuostabių kompozitoriaus A. Motuzos ir jo dukros dainuojamų dainų, dalinosi savais išpužiais ir prisiminimais, nepamiršdami ir dabarties problemų, pasirašė kreipimąsi į prezidentą, Seimą ir vyriausybę, kad būtų likviduotas Dzakijos Gruto miške kuriamas Lietuvos genocido vadų ir vykdytojų skulptūrų muziejus.

Rugpjūčio 23-čios ankstų rytą nuo Gedimino kalno papėdės į kelionę per tris Baltijos valstybes Baltijos kelio maršrutu išvažiavo dviratinių grupė.

Lietuvos fotomenininkai savo galerijoje Vilniuje ir Sąjūdžio būstinėje atidarė Baltijos kelią įamžinusių nuotraukų parodas.

Vilniaus savivaldybėje valandą vyko Sąjūdžio surengta jubiliejinė Baltijos kelio konferencija, kurioje dalyvavo Baltijos kelio organizatoriai, koordinatoriai ir dalyviai. Kalbėjo Sąjūdžio garbės pirmininkas, Seimo pirmininkas prof. Landsbergis, Sąjūdžio tarybos pirmininkas, istorikas R. Botūra ir kiti. Buvo prisiminta, kokį didžiulį darbą reikėjo nuveikti, rengiant Baltijos kelio akciją, suderinti visų veiksmus, kad, skubant į renginį daugybei autotransporto priemonių, žmonių, neįvyktų avarijų, nebūtų trukdymų ir viskas vyktų sklandžiai. Prof. V. Landsbergis savo kalboje pabrėžė, kad Baltijos kelias, kuriame dalyvavo gausybė žmonių, parodė pasauliui Lietuvos, Latvijos ir Estijos laisvės ir nepriklausomybės troškimą, parodė, kad tai visų žmonių, o ne paskirų partijų ar grupių siekimas. Ši akcija nustebino pasaulį ir išgąsdino Tarybų Sąjungą. Tai buvo tikras tautų referendumas.

14 val. pirmadienį prie Gedimino pilies bokšto pritvirtinama paminklinė lenta — ženklas, žymintis, kad čia buvo Baltijos kelio pradžia. Ženklą sukūrė skulptorius prof. Gediminas Karalius.

18 valandą visi rinkomes prie Gedimino paminklo, šalia arkikatedros. Dalyvavo visa Lietuvos vadovybė: prezidentas Valdas Adamkus, Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis ir ministras pirmininkas Rolandas Paksas. Susirinkimą pradėjo ir jį vedė Sąjūdžio tarybos pirmininkas Romas Botūra. Šis pirmiausia suteikiamas ses. Nijolei Sadūnaitėi, 1987 m. įvykusio prie Micevičiaus paminklo Vilniuje susibūrimo, viešai pasmerkusio Molotovo-Ribbentropo pakta, dalyvei ir organizatorei.

Nijolė Sadūnaitė prisiminė šį pirmąjį viešą susirinkimą, kur buvo pasmerktas Lietuvos ir kitų Baltijos šalių pavergimas. Tada susirinkusius ir kalbėjusius budriai stebėjo KGB akys. Priminė, kad kiek-

SKELBIMAI

ELEKTROS [VEDIMAI] – PATAISYMAI
Turiu Čikagos miesto leidimą, Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Auksė S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

Dar nenusprendėte, kur sutikti 2000-uosius?
Virginijus ir Eimis Švabai kviečia į linksmą naująmetinę puotą Hickory Hills Country Club!
Informacija tel.: 708-267-1645, 708-974-3919.

KOMPIUTERIJA
Parduodami kompiuteriai. Kompiuterinių sistemų surinkimas pagal kliento užsakymus. Internetai arba industriniai serveriai. Taisomos kompiuterių sistemos. Programinė pagalba. Interneto pajungimas. Internetiniai puslapiai. Kreiptis: Tel. 773-737-6792; Fax. 815-461-8159; E-mail: Lotc2000@Yahoo.com.

RIVERDALE AUTOMOTIVE
Transportuojame ir padedame parduoti naudotą auto. Pigiai parduodame išsimokėjimui: remontuojame po avarijų; atstatome auto geometriją, užsakome dalis geriausią kainą, keičiame agregatus. Skambinti Rimui tel. 708-201-0586.

STASYBŲ CONSTRUCTION
Stalio darbai, rūšių, vonių ir virtuvų įrengimas; priestatai; keramikos plytelės; "sidings", "soffits", "decks", "gutters", plokšti ir "shingle" stogai; cementas, dažymas. Turiu darbo draudimą. S. Benetis, tel. 630-241-1912.

GREIT PARDUODA

RE/MAX RESULTS REALTORS
off. (773) 586-5959
home (708) 425-7160
pager (708) 886-4919

RIMAS L. STANKUS
• Greitas ir sąžiningas pataravimas
• Nuosavybių įkainavimas vertul
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

FOR SALE VILNIUS AREA
A beautiful modern 5 bedroom 300 square meter home on Antakalnio St. at the end of Saulėtekio Ave., situated on a 16 acres sized lovely forested plot. 10 min. drive to the centre of Vilnius. Every modern convenience, including bath house. Gym, basketball and badminton courts and a spectacular barbecue area. This home comes furnished and with modern appliances. TV, w/d, d/w, microwave, etc. The asking price is just \$295,000. Please call 617-864-6914 for further details. (Truly a one of a kind property.) 9999

Oak Lawn, IL., išnuomojami 2 butai: vienas 2 mieg., 1 vonia, su šiluma, vorykla, šaldytuvu, skalbykla. \$665 į mėn.; antras: 1 mieg., vonia, \$500 į mėn. Kieme maudymosi baseinas ir teniso aikštė. Taip pat išn. 2 miegamųjų naujai įrengtas butas pušryje (garden apt.). Pulaski Rd. ir 67 St. apylinkėje. Kreiptis: First Rate R.E., Aušra, tel. 773-767-2400.

ATTENTION IMMIGRANTS!
Canada is accepting applicants for Permanent Residence!
For free information call: 1-773-282-9500
GTS concentrating in immigration to Canada
www.redeusa.com

PASIRINKITE

ATB

Sprint

MCWORLD.COM

JAV - 10c.

Lietuva - \$1.27

KUR PIGIAU

IECOM

Telegroup

JAV - 8.9c.

Lietuva - 32c.

Atstovas lietuviams pataria ir padeda pasijungti
888-606-3427 • 630-323-3785
Nuo 9:00 v.p. iki 10:00 v.v.

SIŪLO UŽDARYTI VALSTYBĖS SIENAS

Nuo metų pradžios iki rugpjūčio 12 dienos į valstybės biudžetą buvo surinkta beveik 3,619 milijardo litų, o išlaidos sudarė beveik 4 milijardus. Per 7 šiu metų mėnesius valstybės biudžetas negavo 611 mln. planuotą pajamų.

Pagrindinės pajamų nevykimo priežastys — sumažėjusios įplaukos, gaunamos už nuolat didinamus degalų ir alkoholio akcizus. Pasak finansų ministro Jono Liogino, „Mazeikių nafta“ pagamino maždaug ketvirtadaliu mažiau benzino, negu buvo planuota. Maždaug ketvirtadaliu sumažėjo biudžeto įplaukos, gaunamos iš akcizų už alkoholį. Viena priežasčių J. Lioginas mano esant besikeičiančią alkoholio vartojimo struktūrą Lietuvoje. Dabar pereinama prie silpnesnių gėrimų — vyno, alaus. Be to, daug žalos atneša ir Lietuvos pasieniuose vykstanti prekyba alkoholiniais gėrimais. Ministro duomenimis, per pasienio perėjimo punktus iš Baltarusijos ir Karaliaučiaus srities kasdien į Lietuvą legaliai patenka po 30,000 litrų pigių svaigalų, kurie parduvinėjami aplinkiniuose rajonuose. Nustatoma ir alkoholio kontrabanda.

Laužai degė Lietuvoje prie viso Baltijos kelio, kur buvo didesnis žmonių susibūrimo vietas. Liepsnojantys laužai priminė šventą, vienybės dvasia iškovotą, laisvę ir nepriklausomybę.

Siekdamas apsaugoti Lietuvos vidaus rinką ir daugiau surinkti mokesčių iš vietinių gamintojų, finansų ministras J. Lioginas Seimo Biudžeto ir finansų komiteto posėdyje pasiūlė dar vieną eksperimentą — iki šių metų pabaigos visiškai uždrausti į Lietuvą įvežti per pasienio punktus (išskyrus tarptautinius oro uostus ir tarptautinę jūrą perkėla) alkoholinius gėrimus. Be to, pasiūlyta iš viso uždrausti akcizinių prekių, pvz., cukraus, įvežimą į Lietuvą ir paziūrėti, kas iš to išeis.

J. Lioginas sakė, kad per mėnesį įvežama apie 8-10 tūkst. tonų pigesnio cukraus, o cukraus akcizų surinkimo planai nevykdomi.

Seimo nario, prof. Kęstučio Glavecko teigimu, Lietuvos finansų rinka „artėja prie aiškių krizės požymių ir jokie alkoholio akcizai šių procesų nesusitabdys“. Jo nuomone, jeigu nieko nebus daroma, šių metų gruodį finansinė padėtis bus daug blogesnė negu 1995 m. gruodį, kai prasidėjo komercinių bankų krizė.

Kaip rašo „Respublika“, parlamentarijai ragino Finansų ministeriją ir vyriausybę ne tik konstatuoti sunkią finansinę padėtį, bet ir greičiau parengti konkretų planą, kaip gauti papildomų pajamų bei sumažinti išlaidas. Valstybės biudžeto pajamas bei išlaidas Finansų ministerija siūlys Seimui sumažinti apie 600 mln. litų.

R. Jakutyte

Baltijos kelio prisiminimas Tautos kancijų namuose Vilniuje. Savo eilėraščius skaito Seimo narys Vytautas Cinauskas, pirmas iš kairės stovi renginio vadovas Stasys Žukas. Nuotr. Antano Račo

Prie ALTo kongreso registracijos stalo Čiurlionio galerijoje spalio 23 d. — LR konsulato Čikagoje darbuotojas Ramūnas Astrauskas, Felina Brauniėnė, priekyje — Kazimiera Pozarniukienė. Nuotr. Edvardo Šutaičio

SUTARTINAI DIRBKIME...

Atkelta iš 3 psl. Be abejonės, mūsų pagrindinė valstybinė šventė yra Vasario 16 diena. Dabar jos seseria tapo ir Kovo 11 d. Praeityje ši šventė — Vasario 16 — buvo naudojama finansų papildymui Lietuvos laisvinimo darbams paremti. Šiandien Lietuva laisva. Ar nebūtų idealu, jei Vasario 16 d. minėjimas išlaisvintume nuo to nuolatinio pinigų rinkimo? Argi nesugebame atrasti kitų būdų ir priemonių savo organizacijų išdus papildyti? Kadangi tai pagrindinė mūsų valstybinė šventė, ar nevertėtų ją tokia padaryti, ruošiant ją bendro-

mis jėgomis visiems galimai išskilmingiau, su trumpa ir kūrybinga menine programa, su mažiau kalbų ir rezoliucijų? Aišku, tokios šventės su-ruošimas ir cia pareikalautų kai kurių asmeninių interesų bei ambicijų atsisakymo, pareikalautų ir išsamesnio, kūrybingesnio tokio minėjimo paruošimo, o ne pakartojimo to paties, ką darėme per ilgą metų vartinę. Amerikos lietuviai buvo ir tebėra gyvi savo tautos, nors gal ne visi jos pilietinės visuomenės nariai. Jau daugiau kaip šimtas metų, kai lietuviai išpaudžia savo pėdsakus į svetingą šio krašto žemę, tačiau širdimi ir meile jis lieka ištikimas savo ir savo tėvų bei protėvių kraštui. Likimas tur-

būt taip lėmė, kad mūsų greitos visą laiką pasipildo naujais ateiviais. Tą matėme šio šimtmečio pradžioje, daugelis esame gyvi liudininkai po Antrojo pasaulinio karo atėjusios bangos, ir šiandien matome, jog į mūsų eiles įsilieja naujieji išeiviai iš Lietuvos. Todėl sutartinis darbas yra viena pagrindinių sąlygų tolimesniam mūsų išsilaikymui ir išlikimui svetimame krašte. Ar tą sąlygą pajėgsime išpildyti, ar sugebėsime, gal geriau pasakius, norėsime sutartinai dirbti, atsakykime kiekvienas sau. Mūsų atsakymu laukia ateitis, jo laukia ir Lietuva.

Paskaita, skaityta ALTo kongrese š.m. spalio 23 d. Čikagoje.

Būvusiam pirmosios Lietuvių fondo valdybos pirmininkui

A. † A.

TEODORUI BLINSTRUBUI

iškeliavus Amžinybėn, reiškiamė nuoširdžią užuojautą dukroms SEVERINAI JUŠKIENEI, DAIVAI PANARIENEI, žentams ir visiems artimiesiems.

Lietuvių fondas

Akmens ir žodžio menininkui

A. † A.

VYTAUTUI MAČIUIKAI

iškeliavus Amžinybėn, jo brolių BENEDIKTĄ nuoširdžiai užjaučiame.

Karašų šeima

DRAUGO 90 metų sukakties proga ruošiamė ypatingą koncertą ir istorinį sveikinimų leidinį. Koncertą „Genties Giesmės“ atliks Čikagos LMA Dainava, Toronto Volungė ir Clevelando Exultate šių metų lapkričio 28 dieną Mother McAuley gimnazijos patalpose, 3737 West 99th Street, Chicago, Illinois. Kviečiame skaitytojus ir rėmėjus pasveikinti DRAUGĄ šia ypatinga 90 metų sukakties proga.

Vardas _____	DRAUGAS
Pavardė _____	
Adresas _____	90
Sveikinimo tekstas _____	
☐ Auksinis puslapis \$500.00 ☐ Puslapis \$100.00 ☐ Pusė psl. \$50.00 ☐ Ketvirtadalis psl. \$25.00 Sveikinimo auka \$ _____	

Lietuvos Partizanų globos fondui aukojo:

- \$500 Vitalis Lembertas, Monika Lembertas.
- \$300 Pakulis Eugenija (iš viso aukojo \$1,100); Dovydaičiai Janina, Vincas (iš viso aukojo \$345); Jomantas Pranas; Karaška Maksimas; Lauciai Henrikas, Ilona (iš viso aukojo \$300); Motejūnai Jonas, Ona; Vasys F., Dalius.
- \$100 Šmulskčiai Laimutė, Liūdas; Barsai Antanas, Elena; Juozevičius Aldona; Lesevičiūtės Aldona, Birutė (iš viso aukojo \$300); Linkienė Mėta; Masiokai Bronius, Filomena (iš viso aukojo \$300); Midland Federal Savings & Loan.
- \$50 Bačianskai Kazys, Luise; Anysai Jurgis, Dalia; Balsiai Regina, Aloyzas; Damijonaičiai Algis, Stasė; Erčiai Mamertas, Gražina; Grigaliūnas Emilija; Jakai Rimvydas, Dalia; Kaufman Genoveva; Kelečius Elena; Kuraičiai Marilyn, Viktoras; Mateliai Carol, Bruno (jau aukojo \$250); Meiliai Petras, Aldona; Mikailos Regina, Jurgis; Molis Petras (iš viso aukojo \$300); Minkūnienė Eugenija; Murinai Teisutis, Praurimė; Musoniai Vytautas, Genovaitė; Palubeckai Regina, Jonas; Razmai Kazys, Danutė; Šlapkauskai Algimantas, Rugilė; Šimkai Lili, Pranas; Stabaitienė Sofija; Šiaucionai Jonas, Stela; Kriaučeliūnienė Stasė prisiminimui a. a. Apolonijos Pocienės.
- \$30 Ankus Aldona; Garolis Algis; Jokubauskai Edvardas, Aldona, Juodačiai Pranas, Irėnė.
- \$25 Baltrėnas Laima; Garbonkus Danutė; Gruodžiai Vanda, Vitoldas; Kazūnai Margareta, Juozas; Latožai Bruno, Regina; Noreikai Juozas, Diana; Mikulioniai Jonas, Janina; Mikutis Albert; Petravičiai V., Olga; Reškevičiai Albinas ir Gražina; Sušinskienė Irena; Dziugas Stasys, Sofija.
- \$20 Gribinai Z., Virginija; Guzulaičiai Shirley, R.; Idzeliai Salomėja, A.; Chainai Viktor, D.; Jankauskaitė Liucija; Karas Rita, R.; Klimkaitienė Antanina; Klioriai Jadvyga, P.; Kondratai Elena, B.; Narbučiai Genovaitė, B.; Narušas Jonas; Paliuliai Vytautas, Bronius; Rajeckas Gediminas; Ramas Monika, Jonas a. a. J. Lukšos atminimui; Sakevičiai Gražina, G.; Slavinskai Irena, Eug.; Sidabrai Erika, Kęst.; Švabai Veronika, Jerry; Vebrienė Sofija.
- \$15 Bindokai Danutė, Vytautas; Blinstrubai A., N.; Pleiriai J., V.
- \$10 Balanda V.; Balilionis A., E.; Abromačiai Marija, J.; Aleksoniai Tadas, C.; Brakas R., M.; Burba B.; Kiukiai V., A.; Kreivėnienė Ona; Masiulionis Aldona; Petrušaitis Juozas; Taraškos V., B.
- \$5 Šimkus P.; Paliulienė Viktorija, Jenig H. M.

Lietuvos Partizanų fondo valdyba nuoširdžiai dėkoja aukotojams. Aukos yra nurašomos nuo federalinių mokesčių. Aukas siųsti: L. P. G. Fund, 2711 West 71 St., Chicago, IL 60629.

**N
E
W
B
O
R
N
C
D**

Kaip naujagimis, First Personal Bankas vis auga ir didėja. Kad santaupos taip pat augtų, mes siūlome Jums įsigyti „New Born“ sertifikatą.

AUKŠTAS NUOŠIMTIS — 5.75 % APY TRUMPAS TERMINAS — 9 mėnesiai

Atvykę į mūsų įstaigą, turėsite progą laimėti dviem asmenims atostogas į Havajų salas arba \$5,000!

First Personal Banke susikalbėsite lietuviškai.

First Personal Bank
Building Personal Banking Relationships^{SM}

LOBBY:
15014 S. LaGrange Rd.
Orland Park, IL
(in the Orland Greens Shopping Center)
(708) 226-2727

DRIVE UP:
15255 S. 94th Ave.
Orland Park, IL
(in the InTrust building)

Annual Percentage Yield (APY) is effective as of October 6, 1999 and subject to change without notice. Minimum deposit of \$250 is required to obtain APY. Penalty may be imposed for early withdrawal. Offer cannot be used in conjunction with any other offers.

A. † A.
MARIJA TRAPIKIENĖ AKELAITYTĖ

Mūsų mylima Mamytė ir Bobutė po sunkios ligos, būdama 87 metų, mirė 1999 m. spalio 25 dieną.

Gimė Lietuvoje, Gudelių kaime. Kalėjo Sibire 26 metus. Paskutinius 32 metus gyveno Čikagoje, Brighton Parko apylinkėje.

Nuliūdę liko: duklė Irma Deveikienė su vyru Gedimynu, anukė Teresa Mroz su vyru Gregory; proanūnai Pauliukas ir Tomukas; anūkas Henrikas Deveikis; brolis Adolfas Akelaitis su šeima Amerikoje ir kiti giminės Lietuvoje. Taip pat liko daugelio metų mielas draugas Leonas Morkūnas.

Velionė pašarvota spalio 27 d. nuo 3 iki 8 v.v. Petkaus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave. (arti Derby Rd.).

Laidotuvės ketvirtadienį, spalio 28 d. Iš laidojimo namų 9:30 val. ryto Velionė bus atlydėta į Pal. Jurgio Matulaičio misijos bažnyčią, kurioje 10 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jos sielą. Po šv. Mišių Velionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuliūdę: duklė, brolis, anūnai ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donald M. Petkus. Tel. 800-994-7600.

A. † A.
BIRUTĖ EIDUKONIS
1950-1999

Mieli Birutės Tėveliai,

Ačiū, kad užauginate nuostabios sielos, labai jautrios širdies DUKRĄ. Ji buvo pirmas žmogus, ištiesęs pagalbos ranką naujai atvykusiems lietuviams. Nevilties valandomis mokėjo užjausti, paguosti. Padėjo mokytis anglų kalbos, tvarkyti buitinius reikalus. Ji buvo atidi kiekvienam sutiktam žmogui. Bėdos ar nelaimės atveju bėgdavome pas ją.

Ačiū, miela BIRUTE, už draugystės dovaną. Apgailestaujame, kad taip staigiai nutrūko Tavo gyvybė. Lieka šviesus prisiminimas ir pavyzdys, kokie turėtumėme būti mes likusieji. Užjaučiame sunkią netekties valandą ir liūdime kartu su Jumis.

Danutė ir Vitalijus Križenauskai

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A. † A.
PRANAS ŠAPALAS

Mielas Tėveli, Tu išėjai palikęs savo darbus. Tu palikai mus liūdėti ir laukti, kol vėl susitikime Dievo soduose. Tu palikai Mamytę, kuri kasdien Tavęs laukia sugrįžtant. A. a. Prano Šapalo metines minėsime spalio 30 d., šeštadienį, 8 val. ryto Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje, Lemont, IL.

Prašome visus gimines, draugus ir pažįstamus kartu su mumis pasimelsti.

Liūdinti žmona, dukterys, žentai ir anūnai.

A. † A.
JONUI BALSUKUI

mirus, jo žmonai URŠULEI, jos dukrai NIJOLEI VOKETAITIENEI ir vyruui ARNOLDUI bei visiems giminėms reiškiamė užuojautą.

Aldona Šmulskšienė
Dr. Linas Šmulskštys

Begalinio sielvarto valandoje dukrelei

A. † A.
BIRUTEI EIDUKONYTEI

mirus, brangius draugus KOSTĄ ir ALDONĄ, jų sūnų KĘSTUTĮ su šeima ir visus gimines giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

PLP Karo mokyklos XX laidos karininkai ir jų šeimos

